

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.198
Tel.: 022 24-36-41

Nr. 08/252 din „10” 08 2015

La nr. 08/2 – 849 din 03.03.2015

Ministerul Economiei

Cu referire la solicitarea Dumneavoastră despre reexaminarea proiectului de lege privind drepturile consumatorilor la încheierea contractelor și a proiectului de lege privind completarea unor acte legislative, Vă comunicăm că Centrul Național Anticorupție își menține opiniile expuse în rapoartele de expertiză anticorupție remise în adresa Ministerului Economiei prin scrisorile nr.06/3785 și nr.06/3784 din 01.10.2014.

✓ Anexă:

- 1) *Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege privind drepturile consumatorilor la încheierea contractelor, din 01 octombrie 2014 – 5 (cinci) file;*
- 2) *Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege privind completarea unor acte legislative (Legea nr.284/2004, Codul Contravențional), din 01 octombrie 2014 – 3 (trei) file.*

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

Ex.: D. Galamaga
Tel.: 022 257-376

MINISTERUL ECONOMIEI AL REPUBLICII MOLDOVA			
Nr. de intrare	<u>2507</u>		
Indexul	<u>16</u>	<u>03</u>	<u>2015</u>

186
03.15

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege privind drepturile consumatorilor la încheierea contractelor

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Economiei, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Potrivit autorului, finalitatea scontată de prezentul proiect este reglementarea drepturilor consumatorilor la încheierea contractelor.

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de autor în nota informativă nu justifică pe deplin necesitatea promovării proiectului. Este apreciabil efortul realizat de către autorități în vederea asigurării respectării și protecției drepturilor consumatorilor, scăderii nivelului tranzacțiilor prejudiciabile pentru consumatori, creșterii capacității decizionale a consumatorului prin educarea și informarea acestuia și eficientizării procesului de revendicare a drepturilor și de recuperare a prejudiciilor.

Totodată, analizând prin prisma normelor de tehnică legislativă statuate de cadrul normativ în vigoare, remarcăm faptul că reglementarea raporturilor juridice prin acte normative este operată de regulă în cazul intervenirii necesității stringente de reglementare a unor raporturi sociale care reprezintă o novație pentru societate și care nu sunt legiferate de cadrul normativ în vigoare.

Obiectul de reglementare al proiectului de lege prezentat pentru expertizare îl constituie drepturile și obligațiile consumatorilor la încheierea contractelor. În acest sens evidențiem că legislația națională deja conține norme juridice comprehensive integrale (Cod Civil, Legea nr. 105-XV din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor), care proclamă drepturile consumatorului și asigură o reglementare multiaspectuală a raporturilor juridice în speță.

Prin urmare, nu este clară necesitatea și relevanța promovării amendamentelor propuse sub forma unui proiect de lege integră, care ulterior adoptării va constitui o reglementare paralelă celor prevăzute deja existente. În acest context, în vederea asigurării coerenței, consecvenței, stabilității și predictabilității normelor juridice, se recomandă examinarea oportunității reformulării amendamentelor propuse sub forma unui proiect de modificare și completare a actelor normative de bază ce reglementează drepturile și obligațiile

consumatorilor la încheierea contractelor.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Analiza impactului de reglementare a proiectului

Proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235/20.07.2006.

1.4 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat se regăsește pe pagina oficială a Ministerului Economiei, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Pe parcursul proiectului autorul utilizează frecvent sintagma „și după caz” (art.4 alin.(1) lit.c), f), g), h), i), m), o), p), q), r); art.7 lit.b)).

Sintagma în speță, conferă normelor juridice caracter general și ambiguu per ansamblu, ori acestea nu stabilesc clar și univoc exigențele la care urmează a fi racordate indispensabil raporturile dintre agent economic și consumator. Astfel, menționăm faptul că norma în redacția propusă conferă subiecților destinatari prerogativa de a aprecia la intima convingere,

În fiecare caz particular, necesitate și relevanța prezentării unor informații, fapt care creează condiții propice pentru o interpretare subiectivă și discreționară a normei și premise de coruptibilitate.

Recomandarea: *Se recomandă autorului revizuirea și reformularea normelor propuse prin prisma celor sus-menționate și substituirea sintagmei în speță cu norme ce ar evidenția expres care sunt cazurile la care face referință autorul, sau excluderea sintagmei „și după caz” din conținutul proiectului.*

La art.4 alin. (1) art. 7 alin (1), sintagma: „limbaj clar și lizibil, cu caractere de aceeași dimensiune”.

Sintagma evidențiată este generală fapt ce va constitui precondiție pentru aplicarea discreționară ulterioară a normei, ori claritatea, lizibilitatea și mărimea acceptabilă a caracterelor este percepută individual de către fiecare subiect destinat a normei, după propriile criterii. În consecință, în lipsa unor prevederi clare și precise, norma va fi implementată discreționar, iar sarcina și scopul scontate de către autor - protecția drepturilor consumatorului, nu vor fi realizate.

Recomandarea: *Să recomandă reformularea normei propuse, în sensul stabilirii unor norme ce stabilesc concret criteriile de expunere a informației în speță, cât și a dimensiunilor caracterelor cu care este expusă informația.*

La art.7 alin. (7) și art.17 alin.(2), autorul folosește sintagmele „termen rezonabil” și „termen suplimentar”.

Potrivit normelor de tehnică legislativă prevăzute de art.19 lit.a) al Legii nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, norma juridică, trebuie să exprime corect, concis și fără echivoc ideea și să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat.

Reglementarea, în redacția propusă de autor este ineficientă, lipsită de claritate și creează condiții pentru o interpretare subiectivă eronată de către subiecții destinatari ai normei. Astfel, accentuăm faptul că lipsa unor prevederi clare vis-a-vis de termenul de prescripție în interiorul căruia participanții raportului juridic urmează să efectueze anumite acțiuni (sub sancțiunea nulității), creează ambiguitate și lipsa securității raporturilor juridice între comerciant și consumator.

Recomandarea: *Se recomandă autorului reformularea normei propuse, în sensul stabilirii termenului concret de exercitare a acțiunilor prevăzute la art.7 alin. (7) și art.17 alin.(2) al proiectului.*

Art.17 alin. (5) al proiectului: „În plus față de rezilierea contractului în conformitate cu alin. (2) din prezentul articol, consumatorul poate recurge la alte mecanisme juridice în termenii și condițiile prevăzute de lege”.

Norma propusă este generală și are un caracter declarativ. Astfel, redacția propusă provoacă neclarități vis-a-vis de mecanismele ce pot fi utilizate de către consumator în asemenea situații, care, potrivit autorului sunt prevăzute de cadrul normativ.

Recomandarea: *Se recomandă autorului revizuirea redacției propuse în sensul concretizării mecanismelor la care face referință.*

2. Conflicte ale normelor de drept

Art. 8. alin.(1) al proiectului în redacția propusă spre examinare: „Cu excepția cazurilor prevăzute la art. 15, consumatorul beneficiază de o perioadă de 14 zile calendaristice privind revocarea contractului la distanță sau contractului negociat în afara spațiilor comerciale, fără a invoca motive și fără a suporta alte costuri decât cele prevăzute la art. 12 alin. (2) și 13”.

Norma propusă vine în conflict cu prevederile art.695 al Codului Civil potrivit cărora: „acceptarea ofertei se consideră revocată dacă înștiințarea despre revocare parvine ofertantului înaintea acceptării sau concomitent cu ea”.

Recomandarea: Se recomandă autorului revizuirea oportunității normei propuse prin prisma prevederilor precitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Art. 3 al proiectului, în redacția prezentată pentru examinare: „Noțiunile de: comerciant, consumator, produs – sunt prevăzute de legislația privind protecția consumatorilor; Noțiunile de: contract la distanță, sport durabil, serviciu financiar – sunt prevăzute de legislația despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum.”

Sintagmele: „sunt prevăzute de legislația privind protecția consumatorilor”; „sunt prevăzute de legislația despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum”, conferă per ansamblu normelor prenotate un caracter de trimitere și drept consecință creează incertitudine cu referire la reglementarea aplicabilă raporturilor juridice în speță.

Normele în cauză sunt generale, nu fac referință la vreun act normativ concret, iar ulterior la etapa de implementare, stabilirea normelor juridice relevante aplicabile va fi dificilă, fapt ce va crea premise de coruptibilitate. Totodată, ținem să evidențiem faptul că reieșind din conținutul și titlul proiectului de act normativ, acesta se propune a fi o lege-cadru (generală), care stabilește baza normativă de reglementare a drepturilor consumatorilor la încheierea contractelor.

În acest context, analizând prin prisma celor sus-menționate, cât și ținând cont de normele de tehnică legislativă statuate de art.6 alin. (1)-(2), art.25, art.29 alin. (3) al Legii nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, accentuăm faptul că noțiunile în speță urmează a fi prevăzute și reglementate de actul normativ general și nu de legislația specială la care se face referință.

Recomandarea: Se recomandă autorului definirea noțiunilor evidențiate mai sus sau reformularea redacției propuse și evitarea sintagmelor generale care conferă incertitudine normei juridice. În acest sens, propunem substituirea sintagmelor prenotate, cu referințe concrete la prevederile actelor normative în vigoare aplicabile raporturilor juridice reglementate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Norma art.22 alin. (2) lit b) al proiectului: „să sesizeze Agenția pentru Protecția Consumatorilor pentru ca aceasta fie să decidă asupra reclamațiilor, fie să inițieze acțiuni în instanță împotriva comercianților care au săvârșit sau sînt susceptibili să săvârșească încălcări ale prezentei legi”.

Redacția propusă a normei este defectuoasă. Prevederea dată stabilește condiții propice pentru exercitarea unor atribuții excesive de către autoritatea de supraveghere privind

respectarea legislației în domeniul drepturilor consumatorilor la încheierea contractelor la distanță și a contractelor în afara spațiilor comerciale.

Astfel, prim-plan evidențiem sintagma „să decidă asupra reclamațiilor”, care datorită redacției general expuse provoacă neclarități cu referire la acțiunile și atribuțiile concrete ale Agenției la recepționarea unei sesizări.

Totodată, analizînd prin prisma principiului general de drept de prezumție a nevinovăției, cu referire la sintagma „sau sînt susceptibili să săvîrșească încălcări”, menționăm faptul că aceasta conferă un caracter excesiv normei propuse. Considerăm că urmează a fi examinate doar reclamațiile parvenite în privința unor încălcări săvîrșite deja și nu în privința unor suspiciuni de săvîrșire a unor încălcări.

Recomandarea: Se recomandă autorului reformularea redacției propuse, în sensul concretizării deciziilor ce pot fi emise de către autoritatea în speță ca urmare a examinării unei reclamații și excluderea sintagmei „sau sînt susceptibili să săvîrșească încălcări”.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Cristina Chistol
inspector al Direcției legislație și expertiză anticorupție
29 Septembrie 2014

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 08/3485 din 01.10 2014

La nr. 08/2-5302 din 11 septembrie 2014

Ministerul Economiei

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege privind drepturile consumatorilor la încheierea contractelor.

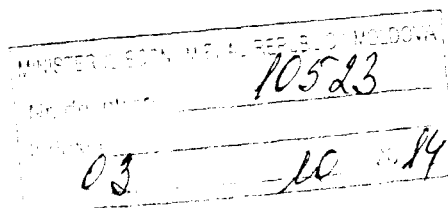
Anexă:

- raport de expertiză anticorupție – 5 (cinci) file;
- anexa la raportul de expertiză anticorupție – 4 (patru) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

Ex.: Cristina Chistol
Tel.: 022-257-376

681
03.10.14

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege privind drepturile consumatorilor la încheierea contractelor

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Economiei, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Potrivit autorului, finalitatea scontată de prezentul proiect este reglementarea drepturilor consumatorilor la încheierea contractelor.

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de autor în nota informativă nu justifică pe deplin necesitatea promovării proiectului. Este apreciable efortul realizat de către autorități în vederea asigurării respectării și protecției drepturilor consumatorilor, scăderii nivelului tranzacțiilor prejudiciabile pentru consumatori, creșterii capacității decizionale a consumatorului prin educarea și informarea acestuia și eficientizării procesului de revendicare a drepturilor și de recuperare a prejudiciilor.

Totodată, analizând prin prisma normelor de tehnică legislativă statuate de cadrul normativ în vigoare, remarcăm faptul că reglementarea raporturilor juridice prin acte normative este operată de regulă în cazul intervenirii necesității stringente de reglementare a unor raporturi sociale care reprezintă o novație pentru societate și care nu sunt legiferate de cadrul normativ în vigoare.

Obiectul de reglementare al proiectului de lege prezentat pentru expertizare îl constituie drepturile și obligațiile consumatorilor la încheierea contractelor. În acest sens evidențiem că legislația națională deja conține norme juridice comprehensive integrale (Cod Civil, Legea nr. 105-XV din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor), care proclamă drepturile consumatorului și asigură o reglementare multiaspectuală a raporturilor juridice în speță.

Prin urmare, nu este clară necesitatea și relevanța promovării amendamentelor propuse sub forma unui proiect de lege integră, care ulterior adoptării va constitui o reglementare paralelă celor prevăzute deja existente. În acest context, în vederea asigurării coerenței, consecvenței, stabilității și predictabilității normelor juridice, se recomandă examinarea oportunității reformulării amendamentelor propuse sub forma unui proiect de modificare și completare a actelor normative de bază ce reglementează drepturile și obligațiile

consumatorilor la încheierea contractelor.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Analiza impactului de reglementare a proiectului

Proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235/20.07.2006.

1.4 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat se regăsește pe pagina oficială a Ministerului Economiei, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Pe parcursul proiectului autorul utilizează frecvent sintagma „și după caz” (art.4 alin.(1) lit.c), f), g), h), i), m), o), p), q), r); art.7 lit.b)).

Sintagma în speță, conferă normelor juridice caracter general și ambiguu per ansamblu, ori acestea nu stabilesc clar și univoc exigențele la care urmează a fi racordate indispensabil raporturile dintre agent economic și consumator. Astfel, menționăm faptul că norma în redacția propusă conferă subiecților destinatari prerogativa de a aprecia la intima convingere,

În fiecare caz particular, necesitate și relevanța prezentării unor informații, fapt care creează condiții propice pentru o interpretare subiectivă și discreționară a normei și premise de coruptibilitate.

Recomandarea: *Se recomandă autorului revizuirea și reformularea normelor propuse prin prisma celor sus-menționate și substituirea sintagmei în speță cu norme ce ar evidenția expres care sunt cazurile la care face referință autorul, sau excluderea sintagmei „și după caz” din conținutul proiectului.*

La art.4 alin. (1) art. 7 alin (1), sintagma: „limbaj clar și lizibil, cu caractere de aceeași dimensiune”.

Sintagma evidențiată este generală fapt ce va constitui precondiție pentru aplicarea discreționară ulterioară a normei, ori claritatea, lizibilitatea și mărimea acceptabilă a caracterelor este percepută individual de către fiecare subiect destinat a normei, după propriile criterii. În consecință, în lipsa unor prevederi clare și precise, norma va fi implementată discreționar, iar sarcina și scopul scontate de către autor - protecția drepturilor consumatorului, nu vor fi realizate.

Recomandarea: *Se recomandă reformularea normei propuse, în sensul stabilirii unor norme ce stabilesc concret criteriile de expunere a informației în speță, cât și a dimensiunilor caracterelor cu care este expusă informația.*

La art.7 alin. (7) și art.17 alin.(2), autorul folosește sintagmele „termen rezonabil” și „termen suplimentar”.

Potrivit normelor de tehnică legislativă prevăzute de art.19 lit.a) al Legii nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, norma juridică, trebuie să exprime corect, concis și fără echivoc ideea și să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat.

Reglementarea, în redacția propusă de autor este inefficientă, lipsită de claritate și creează condiții pentru o interpretare subiectivă eronată de către subiecții destinatari ai normei. Astfel, accentuăm faptul că lipsa unor prevederi clare vis-a-vis de termenul de prescripție în interiorul căruia participanții raportului juridic urmează să efectueze anumite acțiuni (sub sancțiunea nulității), creează ambiguitate și lipsa securității raporturilor juridice între comerciant și consumator.

Recomandarea: *Se recomandă autorului reformularea normei propuse, în sensul stabilirii termenului concret de exercitare a acțiunilor prevăzute la art.7 alin. (7) și art.17 alin.(2) al proiectului.*

Art.17 alin. (5) al proiectului: „În plus față de rezilierea contractului în conformitate cu alin. (2) din prezentul articol, consumatorul poate recurge la alte mecanisme juridice în termenii și condițiile prevăzute de lege”.

Norma propusă este generală și are un caracter declarativ. Astfel, redacția propusă provoacă neclarități vis-a-vis de mecanismele ce pot fi utilizate de către consumator în asemenea situații, care, potrivit autorului sunt prevăzute de cadrul normativ.

Recomandarea: *Se recomandă autorului revizuirea redacției propuse în sensul concretizării mecanismelor la care face referință.*

2. Conflicte ale normelor de drept

Art. 8. alin.(1) al proiectului în redacția propusă spre examinare: „Cu excepția cazurilor prevăzute la art. 15, consumatorul beneficiază de o perioadă de 14 zile calendaristice privind revocarea contractului la distanță sau contractului negociat în afara spațiilor comerciale, fără a invoca motive și fără a suporta alte costuri decât cele prevăzute la art. 12 alin. (2) și 13”.

Norma propusă vine în conflict cu prevederile art.695 al Codului Civil potrivit cărora: „acceptarea ofertei se consideră revocată dacă înștiințarea despre revocare parvine ofertantului înaintea acceptării sau concomitent cu ea”.

Recomandarea: Se recomandă autorului revizuirea oportunității normei propuse prin prisma prevederilor precitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Art. 3 al proiectului, în redacția prezentată pentru examinare: „Noțiunile de: comerciant, consumator, produs – sunt prevăzute de legislația privind protecția consumatorilor; Noțiunile de: contract la distanță, sport durabil, serviciu financiar – sunt prevăzute de legislația despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum.”

Sintagmele: „sunt prevăzute de legislația privind protecția consumatorilor”; „sunt prevăzute de legislația despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum”, conferă per ansamblu normelor prenotate un caracter de trimitere și drept consecință creează incertitudine cu referire la reglementarea aplicabilă raporturilor juridice în speță.

Normele în cauză sunt generale, nu fac referință la vreun act normativ concret, iar ulterior la etapa de implementare, stabilirea normelor juridice relevante aplicabile va fi dificilă, fapt ce va crea premise de coruptibilitate. Totodată, ținem să evidențiem faptul că reieșind din conținutul și titlul proiectului de act normativ, acesta se propune a fi o lege-cadru (generală), care stabilește baza normativă de reglementare a drepturilor consumatorilor la încheierea contractelor.

În acest context, analizând prin prisma celor sus-menționate, cât și ținând cont de normele de tehnică legislativă statuate de art.6 alin. (1)-(2), art.25, art.29 alin. (3) al Legii nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, accentuăm faptul că noțiunile în speță urmează a fi prevăzute și reglementate de actul normativ general și nu de legislația specială la care se face referință.

Recomandarea: Se recomandă autorului definirea noțiunilor evidențiate mai sus sau reformularea redacției propuse și evitarea sintagmelor generale care conferă incertitudine normei juridice. În acest sens, propunem substituirea sintagmelor prenotate, cu referințe concrete la prevederile actelor normative în vigoare aplicabile raporturilor juridice reglementate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Norma art.22 alin. (2) lit b) al proiectului: „să sesizeze Agenția pentru Protecția Consumatorilor pentru ca aceasta fie să decidă asupra reclamațiilor, fie să inițieze acțiuni în instanță împotriva comercianților care au săvârșit sau sînt susceptibili să săvârșască încălcări ale prezentei legi”.

Redacția propusă a normei este defectuoasă. Prevederea dată stabilește condiții propice pentru exercitarea unor atribuții excesive de către autoritatea de supraveghere privind

respectarea legislației în domeniul drepturilor consumatorilor la încheierea contractelor la distanță și a contractelor în afara spațiilor comerciale.

Astfel, prim-plan evidențiem sintagma „să decidă asupra reclamațiilor”, care datorită redacției general expuse provoacă neclarități cu referire la acțiunile și atribuțiile concrete ale Agenției la recepționarea unei sesizări.

Totodată, analizând prin prisma principiului general de drept de prezumție a nevinovăției, cu referire la sintagma „sau sînt susceptibili să săvîrșească încălcări”, menționăm faptul că aceasta conferă un caracter excesiv normei propuse. Considerăm că urmează a fi examinate doar reclamațiile parvenite în privința unor încălcări săvîrșite deja și nu în privința unor suspiciuni de săvîrșire a unor încălcări.

Recomandarea: Se recomandă autorului reformularea redacției propuse, în sensul concretizării deciziilor ce pot fi emise de către autoritatea în speță ca urmare a examinării unei reclamații și excluderea sintagmei „sau sînt susceptibili să săvîrșească încălcări”.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizati.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Cristina Chistol
inspector al Direcției legislație și expertiză anticorupție
29 Septembrie 2014

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului
de lege privind drepturile consumatorilor la încheierea contractelor**

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Pe parcursul proiectului autorul utilizează frecvent sintagma „și după caz” (art.4 alin.(1) lit.c), f), g), h), i), m), o), p), q), r); art.7 lit.b)).	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Sintagma în speță, conferă normelor juridice caracter general și ambiguu per ansamblu, ori acestea nu stabilesc clar și univoc exigențele la care urmează a fi racordate indispensabil raporturile dintre agent economic și consumator. Astfel, menționăm faptul că norma în redacția propusă conferă subiecților destinați prerogativa de a aprecia la intima convingere, în fiecare caz particular, necesitate și relevanța prezentării unor informații, fapt care creează condiții propice pentru o interpretare subiectivă și discreționară a normei și premise de coruptibilitate.	Se recomandă autorului revizuirea și reformularea normelor propuse prin prisma celor sus-menționate și substituirea sintagmei în speță cu norme ce ar evidenția expres care sunt cazurile la care face referință autorul, sau excluderea sintagmei „și după caz” din conținutul proiectului.
2	La art.4 alin. (1) art. 7 alin (1), sintagma: „limbaj clar și lizibil, cu caractere de aceeași dimensiune”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Sintagma evidențiată este generală fapt ce va constitui precondiție pentru aplicarea discreționară ulterioară a normei, ori claritatea, lizibilitatea și mărimea acceptabilă a caracterelor este percepută individual de către fiecare subiect destinat a normei, după propriile criterii. În consecință, în lipsa unor prevederi clare și precise, norma va fi implementată discreționar, iar sarcina și scopul scontate de către autor - protecția	Se recomandă reformularea normei propuse, în sensul stabilirii unor norme ce stabilesc concret criteriile de expunere a informației în speță, cât și a dimensiunilor caracterelor cu care este expusă

			drepturilor consumatorului, nu vor fi realizate.	informația.
3	La art.7 alin. (7) și art.17 alin.(2), autorul folosește sintagmele „termen rezonabil” și „termen suplimentar”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	<p>Potrivit normelor de tehnică legislativă prevăzute de art.19 lit.a) al Legii nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, norma juridică, trebuie să exprime corect, concis și fără echivoc ideea și să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat.</p> <p>Reglementarea, în redacția propusă de autor este inefficientă, lipsită de claritate și creează condiții pentru o interpretare subiectivă eronată de către subiecții destinatari ai normei. Astfel, accentuăm faptul că lipsa unor prevederi clare vis-a-vis de termenul de prescripție în interiorul căruia participanții raportului juridic urmează să efectueze anumite acțiuni (sub sancțiunea nulității), creează ambiguitate și lipsa securității raporturilor juridice între comerciant și consumator.</p>	Se recomandă autorului reformularea normei propuse, în sensul stabilirii termenului concret de exercitare a acțiunilor prevăzute la art.7 alin. (7) și art.17 alin.(2) al proiectului.
4	Art.17 alin. (5) al proiectului: „În plus față de rezilierea contractului în conformitate cu alin. (2) din prezentul articol, consumatorul poate recurge la alte mecanisme juridice în termenii și condițiile prevăzute de lege”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Norma propusă este generală și are un caracter declarativ. Astfel, redacția propusă provoacă neclarități vis-a-vis de mecanismele ce pot fi utilizate de către consumator în asemenea situații, care, potrivit autorului sunt prevăzute de cadrul normativ.	Se recomandă autorului revizuirea redacției propuse în sensul concretizării mecanismelor la care face referință.
5	Art. 8. alin.(1) al proiectului în redacția propusă spre examinare: „Cu excepția cazurilor prevăzute la art. 15, consumatorul beneficiază de o	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Norma propusă vine în conflict cu prevederile art.695 al Codului Civil potrivit cărora: „acceptarea ofertei se consideră revocată dacă înștiințarea despre revocare parvine ofertantului înaintea acceptării sau concomitent cu ea”.	Se recomandă autorului revizuirea oportunității normei propuse prin prisma prevederilor precitate.

	<p>perioadă de 14 zile calendaristice privind revocarea contractului la distanță sau contractului negociat în afara spațiilor comerciale, fără a invoca motive și fără a suporta alte costuri decât cele prevăzute la art. 12 alin. (2) și 13".</p>			
6	<p>Art. 3 al proiectului, în redacția prezentată pentru examinare: „Noțiunile de: comerciant, consumator, produs – sunt prevăzute de legislația privind protecția consumatorilor; Noțiunile de: contract la distanță, sport durabil, serviciu financiar – sunt prevăzute de legislația despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum.”</p>	<p>Norme de trimitere</p>	<p>Sintagmele: „sunt prevăzute de legislația privind protecția consumatorilor”; „sunt prevăzute de legislația despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum”, conferă per ansamblu normelor prenotate un caracter de trimitere și drept consecință creează incertitudine cu referire la reglementarea aplicabilă raporturilor juridice în speță.</p> <p>Normele în cauză sunt generale, nu fac referință la vreun act normativ concret, iar ulterior la etapa de implementare, stabilirea normelor juridice relevante aplicabile va fi dificilă, fapt ce va crea premise de coruptibilitate. Totodată, ținem să evidențiem faptul că reieșind din conținutul și titlul proiectului de act normativ, acesta se propune a fi o lege-cadru (generală), care stabilește baza normativă de reglementare a drepturilor consumatorilor la încheierea contractelor.</p> <p>În acest context, analizând prin prisma celor sus-menționate, cât și ținând cont de normele de tehnică legislativă statuate de art.6 alin. (1)-(2), art.25, art.29 alin. (3) al Legii nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, accentuăm faptul că noțiunile în</p>	<p>Se recomandă autorului definirea noțiunilor evidențiate mai sus sau reformularea redacției propuse și evitarea sintagmelor generale care conferă incertitudine normei juridice. În acest sens, propunem substituirea sintagmelor prenotate, cu referințe concrete la prevederile actelor normative în vigoare aplicabile raporturilor juridice reglementate.</p>

			speță urmează a fi prevăzute și reglementate de actul normativ general și nu de legislația specială la care se face referință.	
7	<p>Norma art.22 alin. (2) lit b) al proiectului: „să sesizeze Agenția pentru Protecția Consumatorilor pentru ca aceasta fie să decidă asupra reclamațiilor, fie să inițieze acțiuni în instanță împotriva comercianților care au săvârșit sau sînt susceptibili să săvîrșescă încălcări ale prezentei legi”.</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative</p>	<p>Redacția propusă a normei este defectuoasă. Prevederea dată stabilește condiții propice pentru exercitarea unor atribuții excesive de către autoritatea de supraveghere privind respectarea legislației în domeniul drepturilor consumatorilor la încheierea contractelor la distanță și a contractelor în afara spațiilor comerciale.</p> <p>Astfel, prim-plan evidențiem sintagma „să decidă asupra reclamațiilor”, care datorită redacției general expuse provoacă neclarități cu referire la acțiunile și atribuțiile concrete ale Agenției la recepționarea unei sesizări.</p> <p>Totodată, analizînd prin prisma principiului general de drept de prezumție a nevinovăției, cu referire la sintagma „sau sînt susceptibili să săvîrșescă încălcări”, menționăm faptul că aceasta conferă un caracter excesiv normei propuse. Considerăm că urmează a fi examinate doar reclamațiile parvenite în privința unor încălcări săvîrșite deja și nu în privința unor suspiciuni de săvîrșire a unor încălcări.</p>	<p>Se recomandă autorului reformularea redacției propuse, în sensul concretizării deciziilor ce pot fi emise de către autoritatea în speță ca urmare a examinării unei reclamații și excluderea sintagmei „sau sînt susceptibili să săvîrșescă încălcări”.</p>